

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

14.02.2020

Lēmums Nr. 4-02/7

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

Stopiņu novada dome, adrese: Institūta iela 1A, Ulbroka, Stopiņu novads, LV-2130, e-pasts: novada.dome@stopini.lv.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Stopiņu novada teritorijas plānojuma grozījumi (turpmāk – Teritorijas plānojuma grozījumi).

Izvērtētā dokumentācija:

Stopiņu novada domes (turpmāk – Dome) 2020. gada 14. janvāra vēstule Nr.2.2.-2/E26 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru” (turpmāk – Vēstule Nr.2.2.-2/E26), iesniegums “Par teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi” (turpmāk – Iesniegums), Domes 2019. gada 2. oktobra lēmums (prot. Nr. 61, 3.13.p.) “Par Stopiņu novada teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi” (turpmāk – Lēmums), Stopiņu novada domes apstiprinātais Stopiņu novada Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes darba uzdevums Darba uzdevums (turpmāk – Darba uzdevums), Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2019. gada 5. decembra vēstule Nr.4.8/6222/2019-N “Par informācijas sniegšanu Stopiņu novada teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei”, Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) 2019. gada 20. novembra vēstule Nr.4.5.-20/8371 “Par nosacījumiem Stopiņu novada teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei”, Veselības inspekcijas 2019. gada vēstule Nr. 4.5.-4/29211¹ “Nosacījumi teritorijas plānojumam” (turpmāk – Vēstule Nr. 4.5.-4/29211/).

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Dome uzskata, ka Teritorijas plānojuma grozījumiem nav nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums), jo:

1. Stratēģiskais novērtējums jau veikts spēkā esošajam Teritorijas plānojumam, kas apstiprināts 2017. gadā.

¹ Domes Iesniegumam pievienotā Veselības inspekcijas vēstule nesatur elektroniskās parakstīšanas datuma norakstu.

2. Izstrādājot Teritorijas plānojuma grozījumus netiek plānota jaunu vidi piesārņojošu objektu būvniecība, kas minēti likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 1. un 2. pielikumā.
3. Teritorijas plānojuma grozījumi neskar īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tostarp *Natura 2000* teritorijas.
4. Teritorijas plānojuma grozījumi paredz izmaiņas ciemu robežās, taču tās primāri saistītas ar esošo ciemu apvienošanu, kā arī atsevišķu zemes vienību iekļaušanu vai izslēgšanu no ciema robežām.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma 23. viens *prim* panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai – Vides pārraudzības valsts birojam (turpmāk – Birojs) – rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2020. gada 14. janvārī Dome Birojā iesniegusi Vēstuli Nr.2.2.-2/E26, norādot, ka pašvaldība 2019. gada 2. oktobrī pieņēmusi Lēmumu. Atbilstoši Iesniegumā un Lēmumā norādītajam:
 - 2.1. Teritorijas plānojuma grozījumus paredzēts izstrādāt, ievērojot Stopiņu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam (turpmāk – Attīstības stratēģija) noteikto stratēģisko mērķi un ilgtermiņa prioritātes. Teritorijas plānojuma grozījumi precīzēs novada ilgtermiņa dokumentā definēto telpiskās attīstības perspektīvu.
 - 2.2. Teritorijas plānojuma grozījumus paredzēts izstrādāt teritorijai, kurā izvērtējami transporta infrastruktūras risinājumi. To izstrāde paredzēta, ņemot vērā Rīgas pilsētas plānošanas dokumentus.
 - 2.3. Teritorijas plānojuma grozījuma mērķi ir:
 - 2.3.1. Izvērtēt Teritorijas plānojumā noteiktās Dreiliņu, Ulbrokas, Vālodžu ciemu robežas un pamatot ciemu robežu izmaiņas (Ulbrokai pievienojot Vālodzes un Dreiliņu ciema daļu, kā arī, precizējot esošās ciema robežas, tajā iekļaujot esošās vēsturiskās apbūves teritorijas).
 - 2.3.2. Noteikt un mainīt perspektīvās transporta infrastruktūras teritorijas Dreiliņu daļā: perspektīvās Dzelzavas ielas turpinājumu no Rīgas robežas (Juglas ielas) līdz autoceļam P4 *Rīga – Ērgļi* un tam piegulošajās teritorijās.
 - 2.4. Dome Iesniegumā norādījusi, ka Teritorijas plānojuma grozījumi neparedzēs tādu risinājumus, kas var samazināt vides kvalitāti vai radīt jaunas vides problēmas.
 - 2.5. Daļa no teritorijas, kurā izvērtējami transporta infrastruktūras risinājumi, atrodas mežu aizsargjoslā ap Rīgas pilsētu.
 - 2.6. No Domes Lēmuma izriet:
 - 2.6.1. Ulbrokas ciema robežu izmaiņas paredzētas, pamatojoties uz Ministru kabineta 2019. gada 17. septembrī apstiprināto Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sagatavoto konceptuālo ziņojumu “*Par administratīvi teritoriālo iedalījumu*”, atbilstoši kuram tiek plānota jauna Ulbrokas novada izveidošana, par administratīvo centru nosakot Ulbroku.

- 2.6.2. Ar Teritorijas plānojuma grozījumiem novada teritorijas daļā, kur saistībā ar iepriekš plānota Dzelzavas ielas turpinājuma izbūvi spēkā esošajā novada Teritorijas plānojumā noteikts funkcionālais zonējums *Nacionālās nozīmes infrastruktūras attīstības teritorijas (TIN72)*, ir paredzēts zonējumu mainīt uz *Vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritoriju (TIN74)*, ar Teritorijas plānojuma grozījumiem nosakot transporta infrastruktūras risinājumus vietējās nozīmes infrastruktūras līmenī. Šādas izmaiņas paredzētas, jo VAS “*Latvijas valsts ceļi*” (turpmāk – VAS LVC) informējusi Domi, ka būvprojekta “*Autoceļa E22 Austrumu ievada Rīgā posma Dreiliņu aplis – a/cA4 Rīgas apvedceļš (Baltezers – Saulkalne) būvniecība*” ietvaros tomēr neizstrādās perspektīvās Dzelzavas ielas turpinājumu Stopiņa novada teritorijā un neplānos tā būvniecību, lai iekļautos plānotajās projekta izmaksās.
- 2.7. Atbilstoši Iesniegumā norādītajam jaunu vidi piesārņojošu objektu būvniecība, kas minēti likuma 1. un 2. pielikumā, nav plānota. Norādīts, ka plānošanas risinājumi neskar īpaši aizsargājamām dabas teritorijas, t.sk. *Natura 2000* teritorijas.
3. Darba uzdevumā Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādē izvirzīti šādi uzdevumi:
- 3.1. Izvērtēt Teritorijas plānojuma noteiktās Dreiliņu, Ulbrokas, Vālodžu ciemu robežas un pamatot ciemu robežu izmaiņas.
- 3.2. Izvērtēt Dreiliņu ciema daļas transporta infrastruktūras risinājumus, kas noteikti Teritorijas plānojumā, lokālplānojumos un detālplānojumos, ņemot vērā pētījumu rezultātus, ja tādi ir veikti. Atbilstoši veiktajam izvērtējumam, pamatot izmaiņas un precizējumus Teritorijas plānojumā, nosakot un precizējot perspektīvo transporta koridoru un trašu vietas, ielu sarkanās līnijas. Noteikt un precizēt perspektīvās vietējās nozīmes transporta infrastruktūras attīstībai nepieciešamās teritorijas. Izstrādāt risinājumus perspektīvajai Dzelzavas ielai, tās izvietojumu iespēju robežās, plānot tuvāk esošās gāzes vadam, trasi nosakot paralēli tam. Izstrādājot risinājumus perspektīvās Dzelzavas ielas un Graubicu ielas rotācijas aplim, tā izvietojumu iespēju robežās plānot vienādās daļās īpašumu Smaidas iela 18 un “*Smaidas*” teritorijās. Noteikt pasākumus esošās dzīvojamās apbūves aizsardzībai pret troksni, smakām, putekļiem un cita veida piesārņojumu.
- 3.3. Izvērtēt saņemtos ierosinājumus un priekšlikumus par Teritorijas plānojumu. Atbilstoši izvērtējumam veikt nepieciešamos grozījumus Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā un apbūves noteikumos.
4. Saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) III daļas 5. un 6. punktu pirms plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanas pašvaldība konsultējas ar attiecīgo Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi, DAP administrāciju un Veselības inspekciju par plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību un minēto konsultāciju rezultātus iesniedz Birojā. Dome veikusi konsultācijas ar sekojošām institūcijām:
- 4.1. DAP administrācija 2019. gada 5. decembra vēstulē Nr.4.8/6222/2019-N “*Par informācijas sniegšanu Stopiņu novada teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei*” uzskata, ka Teritorijas plānojuma grozījumiem nav nepieciešams Stratēģiskais novērtējums, jo tas veikts Teritorijas plānojuma ietvaros un attiecīgie Teritorijas plānojuma grozījumi neskar īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tostarp *Natura 2000* teritorijas. Vienlaikus DAP administrācija izvirza sekojošus nosacījumus Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei – veikt plānošanu atbilstoši ilgtspējīgas attīstības principiem, saglabājot dabas kapitālu un paredzēt teritorijā esošo dabas vērtību aizsardzības nodrošināšanu.

- 4.2. Pārvalde 2019. gada 20. novembra vēstulē Nr.4.5.-20/8371 “*Par nosacījumiem Stopiņu novada teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei*” norādīts, ka Pārvaldes ieskatā Teritorijas plānojuma grozījumiem Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams. Vēstulē izvirzīti nosacījumi Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei, tostarp attiecībā uz inženiertehniskās infrastruktūras risinājumiem.
- 4.3. Veselības inspekcijas Vēstulē Nr. 4.5.-4/29211/ Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei izvirzīti nosacījumi teritorijas turpmākajai izmantošanai atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Veselības inspekcijas paudusi viedokli, ka teritorijas plānojuma grozījumiem Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams.
5. Teritorijas plānojuma grozījumi nav ietverti to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres. Līdz ar to jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu:
- 5.1. Likuma 4.panta trešās daļas 1. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem un to grozījumiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai. Teritorijas plānojuma grozījumi ir plānošanas dokuments, ko apstiprina vietējā pašvaldība un tas ir saistīts ar teritoriju plānošanas un izmantošanas jomu.
- 5.2. Novērtējuma likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts tāpat noteic, ka Stratēģiskais novērtējums nepieciešams plānošanas dokumentiem, ja tos izstrādā transporta jomā. Lai arī Teritorijas plānojums ir viens no vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, konkrētie grozījumi ir saistīti arī ar transporta risinājumu plānošanu. Šādu risinājumu plānošana konkrētajā gadījumā nav viens no saistītajiem (pakārtoti vērtējamajiem) jautājumiem, bet cēlonis vai priekšnoteikums Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādāšanai, kas pamato to nepieciešamību. Tādēļ konkrētais plānošanas dokuments atbilst arī Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkta nosacījumam par transporta plānošanas jomu.
- 5.3. No lietas materiāliem izriet, ka funkcionālais zonējums *Nacionālās nozīmes infrastruktūras attīstības teritorijas (TIN72)* Teritorijas plānojuma grozījumu aptvertajā teritorijā noteikts, ņemot vērā transporta infrastruktūras attīstības ieceres, kādas iepriekš apsvērtas nacionālajā līmenī, tomēr secināts, ka iepriekš vērtēto risinājumu īstenošana pašlaik nav iespējama, tādēļ risinājumi meklējami vietējo pašvaldību līmenī. No lietas materiāliem, tai skaitā Darba uzdevuma, tāpat var secināt, ka pamatā Dome plāno (un to lūgusi arī VAS LVC) Dzelzavas ielas iztrūkstošos posmus un savienojumus paredzēt risinājumos, kas salīdzināmi ar VAS LVC iepriekš projektētajiem (neplānojot ievērojami sašaurināt rezervēto koridoru), tomēr tas nenozīmē, ka ar Teritorijas plānojuma grozījumiem netiks apsvērti un meklēti risinājumi, ka atšķiras no spēkā esošajā Teritorijas plānojumā attēlotajiem. Tai skaitā – paredzēts atkārtoti apsvērt un noteikt iztrūkstošo Dzelzavas ielas posmu izvietojumu, kā arī plānot ielu pieslēgumus un transporta plūsmas organizēšanas risinājumus blakus esošajās teritorijās, kas kopgarumā pārsniegs Likuma 2. pielikuma 10. punkta 5. a. apakšpunktā noteikto robežvērtību. Tādēļ konkrētajā gadījumā plānošanas dokuments atbilst arī Novērtējuma likuma 4. panta trešās daļas 1. punkta nosacījumam par saistību ar minētā likuma pielikumos noteiktajām darbībām.
- 5.4. Likuma 4.panta piektā daļa noteic, ka „*šā panta trešajā daļā minētajiem plānošanas dokumentiem, kuri attiecas uz nelielu teritoriju izmantošanu vietējās pašvaldības līmenī, kā arī šā panta trešajā daļā minēto plānošanas dokumentu nelieliem grozījumiem stratēģisko novērtējumu neveic, izņemot gadījumus, kad šo dokumentu īstenošana var*

būtiski ietekmēt vidi". Apsverot, vai saistībā ar Likuma 4. panta piektās daļas nosacījumiem pastāv pamats Stratēģiskā novērtējuma neveikšanai, Birojs nevar nonākt pie secinājuma, ka Teritorijas plānojuma grozījumu izstrāde nav saistīta ar ietekmi uz vidi, ka tā īstenošana nav saistīta ar nepieciešamību pārdomāti risināt vides problēmas, ka šie ietekmes jautājumi, tostarp ņemot vērā aktuālo situāciju, jau būtu pilnvērtīgi izvērtēti citās ietekmes uz vidi novērtēšanas procedūrās². Plānošanas teritorija aptver teritorijas, kurās ir dzīvojamā apbūve, jaunu transporta infrastruktūras objektu tuvumā palielināsies trokšņa līmenis, iespējama ietekme uz gaisa kvalitāti. Tādēļ Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes process ietver arī uzdevumu apsvērt un vērtēt šos vides ietekmju aspektus. Likuma 4.panta piektās daļas izpratnē nav arī secināms, ka plānošanas dokumentā paredzētie grozījumi attiecas uz nelielu teritoriju.

- 5.5. Likuma 23. divi *prim* pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23. divi *prim* panta 1. punkts), tostarp to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23. divi *prim* panta 1. punkta a), b), c), d) apakšpunkts). Tāpat Likuma 23. divi *prim* panta 2) punkts noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs - ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23. divi *prim* panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums un īpatnības, tostarp ņemot vērā vides kvalitātes normatīvu esošos vai iespējamajos pārsniegumus. Lai arī priekšnoteikumu Dzelzavas ielas iztrūkstošo posmu būvniecībai noteic jau spēkā esošais novada Teritorijas plānojums, iepriekš projektētos risinājumus ir paredzēts pārplānot, tostarp ņemot vērā aktuālo situāciju un apstākļus, kas raksturo teritorijas jutīgumu.
- 5.6. No lietas materiāliem pašlaik nav konstatējams, ka būtiskas vides problēmas izrietētu no iecerētās ciemu robežu maiņas, tomēr informācija par saistītajiem aspektiem (un plānošanas risinājumiem) šajā kontekstā Iesniegumā plašāk nav raksturota.
6. Ievērojot visu iepriekš minēto, konstatējams, ka konkrētajā gadījumā Teritorijas plānojuma grozījumu priekšnosacījumi un jautājumi, kurus ar plānošanas instrumentu paredzēts risināt, aptver vides problēmas un jomas, kuru gadījumā nepieciešams piemērot Stratēģisko novērtējumu. Tādēļ, pamatojoties uz Likuma 4. panta trešo daļu un 23. trīs *prim* pantu, Birojs atzīst, ka plānošanas dokuments atbilst Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajiem gadījumam, kad veicams Stratēģiskais novērtējums. Viens no ietekmes uz vidi novērtēšanas pamatprincipiem ir paredzēt šāda novērtējuma veikšanu pēc iespējas agrākā paredzēto darbību plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā (Likuma 3. panta 1. punkts), savlaicīgi izsverot un vērtējot arī alternatīvas. Stratēģiskā novērtējuma piemērošana un veikšana konkrētā plānošanas dokumenta izstrādei izriet no normatīvajiem aktiem (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts) un ir konkrētā plānošanas dokumenta izstrādes gadījumā pamatota un nepieciešama.

Piemērotās tiesību normas: Novērtējuma likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts 23. divi *prim* pants, 23. trīs *prim* pants; Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 "*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*" 5., 6., 7. punkts.

² 2010. gada 18. jūnijā Birojs izdeva atzinumu Nr. 4 par VAS LVC paredzētas darbības – autoceļa E22 (Austrumu ievads Rīgā) posma "*Krancienas karjers – Slāvu aplis*" būvniecības ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Birojs saskaņā ar Likuma 23. trīs *prim* pantā noteikto izvērtēja Teritorijas plānojuma grozījumu risinājumus un, pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā Biroja lēmumā ietvertu faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, ir konstatējis, ka konkrētais plānošanas dokuments atbilst Likuma 4. panta trešās daļas 1. noteiktajam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams, citu starpā ņemot vērā arī Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktos kritērijus, kā arī Likuma 3. panta 1. punktā noteikto ietekmes savlaicīgas novērtēšanas principu.

Lēmums:

Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Stopiņu novada Teritorijas plānojuma grozījumiem.

Direktora p.i.,

direktora vietniece

Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja

(*paraksts)

I.Kramzaka

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko paraksts